

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Jana Filipa a soudců Josefa Fialy (soudce zpravodaje) a Radovana Suchánka o ústavní stížnosti obchodní společnosti **ZK - TERMOCHEM s. r. o.**, sídlem Podvinný mlýn 1418/2, Praha 9 – Libeň, zastoupené Mgr. Jaroslavem Rychtářem, advokátem, sídlem Sudoměřská 1038/39, Praha 3 – Žižkov, proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. května 2017 č. j. 2 VSOL 468/2017-B-209, KSOS 37 INS 10134/2016, a usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. března 2017 č. j. KSOS 37 INS 10134/2016-B125, za účasti **Vrchního soudu v Olomouci** a **Krajského soudu v Ostravě**, jako účastníků řízení, a obchodní společnosti **VÍTKOVICE POWER ENGINEERING a. s.**, sídlem Ruská 1142/30, Ostrava, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) stěžovatelka napadla v záhlaví uvedená rozhodnutí s námitkou, že jimi bylo porušeno její právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), že došlo k protiústavnímu porušení jejího práva podle čl. 6 odst. 1 a čl. 17 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), konkrétně práva na to, aby její záležitost byla spravedlivě projednána podle čl. 6 odst. 1 a podle čl. 17 Úmluvy ve spojení s právem na ochranu majetku (podle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě) ve spravedlivém soudním řízení, včetně zákazu zneužití práva v její neprospěch.

2. Z podkladů předložených stěžovatelkou se podává, že stěžovatelka se u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) domáhala nařízení předběžného opatření podle § 82 odst. 3 písm. b) insolvenčního zákona, jímž by soud udělil souhlas se započtením vzájemných pohledávek s vedlejší účastnicí. Za důvod hodný zvláštního zřetele stěžovatelka považovala respektování vůle obou účastníků vyjádřenou v nákupní objednávce, její ochranu a postup ve smyslu zajištění důvěry a legitimního očekávání věřitele. Krajský soud usnesením ze dne 10. 3. 2017 č. j. KSOS 37 INS 10134/2016-B125 stěžovatelčin návrh zamítl. V odůvodnění zdůraznil, že dohodu o možnosti započtení nelze považovat za důvod hodný zřetele, ani za okolnost vyžadující ochranu podle § 5 písm. a) insolvenčního zákona, a připomenul, že ujednání o možnosti zápočtu bylo uzavřeno v době, kdy oběma účastníkům muselo být známo, že vůči vedlejší účastnici bylo zahájeno insolvenční řízení (legitimní očekávání stěžovatelky tudíž mělo zahrnout eventualitu, že v důsledku případného zjištění úpadku dlužníka bude možnost provedení zápočtu omezena, takže nejsou splněny podmínky pro ochranu dobré víry věřitele).

3. Usnesení krajského soudu napadla stěžovatelka odvoláním, v němž namítala jeho nepřezkoumatelnost (pro neuvedení důkazů, z nichž soud vyvodil skutková zjištění, a úvah, jakými se při hodnocení provedených důkazů řídil) a nesprávné vyhodnocení jejího legitimního očekávání jako důvodu hodného zvláštního zřetele. Vrchní soud v Olomouci (dále jen „vrchní soud“) dospěl k závěru, že odvolání není důvodné, a proto usnesením ze dne 24. 5. 2017 č. j. 2 VSOL 468/2017-B-209, KSOS 37 INS 10134/2016, potvrdil usnesení krajského soudu. Stěžovatelčin názor o nepřezkoumatelnosti usnesení krajského soudu vrchní soud nesdílí, akcentoval správný závěr krajského soudu o cíli insolvenčního řízení ohledně uspořádání majetkových poměrů dlužníka tak, aby bylo možno v co nejvyšší míře uspokojit všechny insolvenční věřitele a za tím účelem naplnění zájmu na maximalizaci objemu majetkové podstaty dlužníka. Uvedl, že společný zájem věřitelů je zájmem nadřazeným zájmu jednotlivců a jeho cílem je spravedlivě a v co nejvyšší možné míře uspokojit všechny věřitele; tomu však neodpovídá situace, kdy by insolvenční soud bez existence důvodů hodných zvláštního zřetele umožnil vzájemné započtení pohledávek dlužníka a odvolatele (sc. stěžovatelky), jako jednoho z věřitelů. Poté reagoval na stěžovatelčina tvrzení o naplnění důvodů zvláštního zřetele hodných.

II.

Argumentace stěžovatelky

4. Stěžovatelka se dovolává závěrů Ústavního soudu o dopadu extenzivní interpretace zákonných pojmů a nesprávné aplikace práva do základního práva a tvrdí, že právní norma uvedená v § 324 odst. 3 ve spojení s právní normou uvedenou v § 82 odst. 3 písm. b) insolvenčního zákona byla oběma soudy interpretována a aplikována v extrémním rozporu s principy spravedlnosti včetně principu legitimního očekávání a principu předvídatelnosti na její straně, které se promítly do nesprávného právního posouzení důvodů zvláštního zřetele hodných pro vydání předběžného opatření a zasáhly tak do ústavně zaručených práv (bod 1.). Posléze předkládá svoji analýzu konstrukce zakotvené v uvedeném ustanovení a namítá, že přípustnost započtení nelze podřizovat jedinému kritériu, kterým je společný zájem věřitelů na maximalizaci objemu majetkové podstaty dlužníka, protože pak by nemohlo obstát žádné provedené započtení pohledávek věřitele a dlužníka. Akcentuje argument o zásahu do jejich základních práv, a to zejména

nerespektováním „*smluvní autonomie smluvních stran*“, kterou považuje za elementární podmínku fungování materiálního právního státu.

5. Na základě skutkových okolností, zejména faktu, že její pohledávka se stala splatnou před podáním insolvenčního návrhu a smlouva o započtení byla uzavřena v době před zjištěním úpadku dlužníka, dovozuje, že započtení bylo provedeno při zachování veškerých zákonných požadavků vyplývajících z § 140 odst. 2, 3 insolvenčního zákona, šlo tedy o právní jednání výslovně účastníky předvídané, které měl soud při právním posouzení celé záležitosti respektovat z důvodů stěžovatelkou uváděných. Dospívá k závěru, že při posuzování věci optikou ústavně zaručených práv, při výkladu jejích právních jednání ústavně konformním způsobem, při respektování smluvní autonomie, legitimního očekávání a její víry v právo v demokratické společnosti, převažují důvody hodné zvláštního zřetele nad společným zájmem věřitelů a „misky vah“ spravedlivého právního posouzení této věci by se měly vychýlit v její prospěch a na její stranu.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

6. Ústavní soud nejprve zkoumal splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, v nichž byla vydána rozhodnutí napadená ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s požadavky § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

IV.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

7. Ústavní soud připomíná, že je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který stojí mimo soustavu soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy), a že vzhledem k tomu jej nelze, vykonává-li svoji pravomoc tak, že na základě čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, považovat za další, „superrevizní“ instanci v systému obecné justice, oprávněnou svým vlastním rozhodováním (nepřímo) nahrazovat rozhodování obecných soudů; jeho úkolem je „toliko“ přezkoumat ústavnost soudních rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo. Vzhledem k tomu nutno vycházet z pravidla, že vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad „podústavního“ práva a jeho aplikace na jednotlivý případ je v zásadě věcí obecných soudů a o zásahu Ústavního soudu do jejich rozhodovací činnosti lze uvažovat za situace, kdy je jejich rozhodování stíženo vadami, které mají za následek porušení ústavnosti (tzv. kvalifikované vady); o jaké vady přitom jde, lze zjistit z judikatury Ústavního soudu. Proces interpretace a aplikace „podústavního práva“ pak bývá stížen takovouto vadou zpravidla tehdy, nezohlední-li obecné soudy správně (či vůbec) dopad některého ústavně zaručeného základního práva (svobody) na posuzovanou věc, nebo se dopustí – z hlediska spravedlivého procesu – neakceptovatelné „libovůle“, spočívající buď v nerespektování jednoznačně znějící kogentní normy, nebo

ve zjevném a neodůvodněném vybočení ze standardů výkladu, jenž je v soudní praxi respektován, resp. který odpovídá všeobecně akceptovanému (doktrinálnímu) chápání dotčených právních institutů [nález ze dne 25. 9. 2007 sp. zn. Pl. ÚS 85/06 (N 148/46 SbNU 471)]. Ústavněprávním požadavkem je též řádné, srozumitelné a logické odůvodnění soudního rozhodnutí.

8. Ústavní soud se – v souladu se svojí působností (blíže sub 7.) – zabýval ústavní stížností v rozsahu stěžovatelkou namítaného porušení jejích základních práv zakotvených v čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 a 17 Úmluvy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě a konstatuje, že k jejich porušení napadenými usneseními ani postupem obecných soudů předcházejících jejich vydání nedošlo. Ústavní soud považuje za nutné připomenout, že právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny (ev. čl. 6 odst. 1 Úmluvy) je porušeno, je-li komukoliv upřena možnost domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu, popř. odmítá-li soud jednat a rozhodovat o podaném návrhu, event. zůstává-li v řízení bez zákonného důvodu nečinný. Taková situace ve stěžovatelčině věci nenastala, neboť soudy se jejím návrhem řádně zabývaly a hodnotily, zda jsou splněny předpoklady pro vydání předběžného opatření, kterým by byl udělen souhlas k započtení vzájemných pohledávek stěžovatelky a vedlejší účastnice; Ústavní soud neshledal ani tvrzené zneužití práva (viz čl. 17 Úmluvy) v její neprospěch.

9. Z obsahu ústavní stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka od Ústavního soudu očekává přehodnocení právních závěrů, k nimž dospěly soudy při hodnocení zákonných předpokladů pro nařízení předběžného opatření podle § 82 odst. 3 písm. b) insolvenčního zákona. Je tak evidentní, že v posuzované věci jde v první řadě o výsledek interpretace a aplikace „podústavního“ práva, přičemž stěžovatelka s ním setrvale nesouhlasí a snaží se mu dát ústavněprávní rozměr. Ústavní soud v plném rozsahu odkazuje na závěry obsažené v odůvodnění usnesení krajského soudu (str. 2 dole) a zejména v odůvodnění usnesení vrchního soudu (str. 5 a 6) ohledně hodnocení významu tzv. společného zájmu věřitelů pro naplnění cíle insolvenčního řízení v kontrapozici s individuálním zájmem jednoho z věřitelů na plném uspokojení jeho pohledávky [srov. též § 2 písm. j) insolvenčního zákona]; obdobné platí o závěru obecných soudů, že na straně stěžovatelky nebyly shledány důvody zvláštního zřetele hodné, v jejichž důsledku by měl být prolomen zmiňovaný společný zájem věřitelů.

10. Na základě výše uvedeného Ústavní soud mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení ústavní stížnost podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítl jako návrh zjevně neopodstatněný.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 31. července 2017

Jan Filip v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Bc. Gabriela Uhlířová

Záznam o ověření elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu: Krajský soud v Ostravě

dle vyhlášky 259/2012 Sb.

Pořadové číslo zprávy: 139993 / 2017 Ev. číslo: dcdd6937-ba84-4646-999f-ad4eec665e9a
Druh podání: Datová zpráva z ISDS ID zprávy: 491719683
Věc: Usnesení - odmítnuto

Odesílatel:

ID schránky: z2tadw5 Typ datové schránky: OVM
Osoba: Ústavní soud Adresa: Joštova 625/8, 60200 Brno, CZ

Dodáno do DS dne: 02.08.2017 14:27:36 **Odesláno do DS dne:** 02.08.2017 14:27:35
Č.j. příjemce: Č.j. odesílatele: DS013842/2017
Sp.zn. příjemce: KSOS 37 INS 10134/2016 **Sp.zn. odesílatele:** 3 ÚS 2178/17
Lhůta končí: K rukám: Ne
Číslo zákona: 0 / 0 Sb. **Paragraf v zákoně:** **Odstavec paragrafu:** Písmeno v paragrafu:

Ověření obálky: Podpis je platný
Podepsal: Informační systém datových schránek - produkční prostředí **Vystavil:** PostSignum Qualified CA 2
Sériové číslo certifikátu: 23c8ab **Platnost:** 22.05.2017 - 22.05.2018
Antivirový test: Proběhl v systému ISDS **Obsah podání:** OK
Elektronický podpis: Platný **Časové razítko:** Platné (připojeno 02.08.2017 14:27:36)
Certifikát: Ověřeno na základě CRL z 02.08.2017 13:20:09
Datum a čas autom. ověření: 02.08.2017 14:34:21

Počet podaných příloh:1

Číslo přílohy	Výsledek	Název příl. CRL	Identifikace podepisující osoby	Identifikace vystavitele certifikátu	T	U	K	P	R	A	C	V
1		3-2178-17.pdf										
Podpis je platný		CRL z 02.08.2017 13:20:09	Bc. Gabriela Uhlířová / 2164e9 / 13.01.2017 - 02.02.2018	PostSignum Qualified CA 2	A	A	N	*	-	A	-	-

Čas ověření příloh: 02.08.2017 14:34:21 Ověření příloh: ověřováno automaticky

Vysvětlení stavů při ověření příloh (vztaheno vždy k datu a času dodání):

Stav "?" znamená, že systém tuto operaci ještě neprovedl, ale provedena bude

Stav "-" znamená, že systém tuto operaci neprovádí

Stav "!" znamená, že systém tuto operaci nemůže provést

Stav "*" znamená, že bylo ověřeno proti CRL z uvedeného data.

T	Technické parametry ¹ :	A=splňuje	N=nesplňuje
U	Uznávaný elektronický podpis / značka:	A=připojen	N=nepřipojen
K	Kvalifikované časové razítko:	A=připojeno	N=nepřipojeno
P	Uznáv. el. podpis kvalif. certifikát (platnost):	A=platný	N=neplatný
R	Kvalifikované časové razítko (platnost):	A=platné	N=neplatné
A	Akreditovaný poskytovatel certifik. služeb ² :	A=ano	N=ne
C	Kvalifikované časové razítko:	A=platné	N=neplatné
V	Vytvořeno před zneplatněním certifikátu:	A=ano	N=ne

¹ Technické parametry - velikost, formát, škodlivý kód.² Stav "Z"(Zahraniční) = certifikát není od české certifikační autority

Kontrola podpisů a razítek byla provedena na základě CRL seznamů platných k datu a času ověření datové zprávy.